

Metsä

Tieto

Osaaminen

METLA

Hyvinvointi

Metlan tilannekatsaus tilastoinnista

Puumarkkinatyöryhmä 16.10.2014

Martti Aarne & Co.

Metla, Metsätilastollinen tietopalvelu

Näillä spekseillä mennään:

- Energiapuun kauppa
- Teollisuuspuun kauppa
- Metsänhoito- ja metsänparannustyöt
- Metsätilastoinnin aluejaot 2015 alkaen

Metsätilastointi(kin) murroksessa

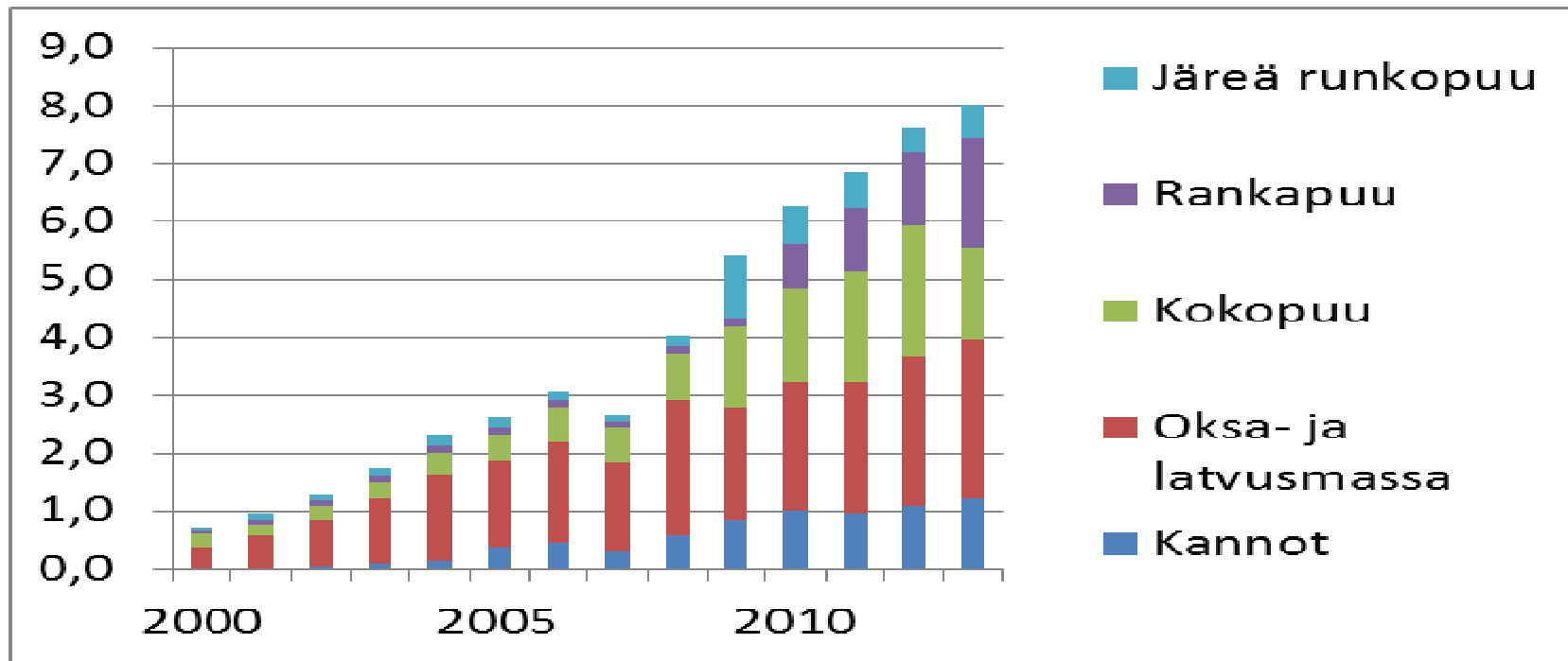
- Luonnonvarakeskus 1.1.2015 alkaen, metsätilastot Luken verkkopalvelusta: www.luonnonvarakeskus.fi
- Yksi neljästä tilastoviranomaisesta; tilastolaki, laki ruoka- ja luonnonvaratilastoista
- Henkilöresurssit: 23 + **11** + 6 = 40 asiantuntijaa
- **Yhteistyö, yhteinen fundeeraus ja vapaaehtoinen sopiminen ovat metsätilastoinnin erityisiä vahvuuksia.** Historian ”positiivinen painolasti”, sitouttaminen

Maa- ja metsätalousministeriön ja Metlan metsätilaston tulokeskustelut vuodelle 2015

- Parannetaan puumarkkinoita käsittelevien tilastojen laatua (kattavuus, luokitukset, tiedonkeruu). Kehittämisen pääpaino on energiapuun tilastoinnissa.
- Osallistutaan asiantuntijana ja uudistettavan tilaston laatijana metsien suojelutilaston kehittämiseen.
- Kehitetään yhteistyössä metsäalan toimijoiden kanssa metsänhoito- ja metsänparannustöiden tilastoinnin tietosisältöä ja osallistutaan asiantuntijana tämän tilastoalueen metsätietostandardin laadintaan.

Lämpö- ja voimalaitoksissa käytetty metsähake energiapuulajeittain 2000–2013

Lämpö- ja voimalaitoksissa *käytettiin* metsähaketta 8,0 milj. k-m³ vuonna 2013. Siitä laskettiin olevan kotimaista 7,3 milj. m³ (vuonna 2012 oli 6,8 / 7,6 milj.m³). Tavoitteena 12–13 milj. m³ käyttö vuonna 2020. Lisäys valtaosin pienpuuta?

Energiapuun kaupan tilastointi aloitettu

Tilastointisuunnitelma ja pelisäännöt sovittiin yhdessä 2012–2013:

- Kohteena metsänomistajilta metsähakkeen raaka-aineeksi ostetun puun ensimmäiset kaupat. Ei koske yritysten metsiä eikä Metsähallitusta.
- Tilastoidaan 4 energiapuulajia: 1 Kannot, 2 Latvusmassa, 3 Kokopuu, 4 Rankapuu.
- Kvartaalitulostossa puumäärät (k-m³) ja yksikköhinnat (€/k-m³) ilman valtion tukia.

Tilastointi käynnistyi suurimmilta toimijoilta kerätyllä aineistolla I / 2014:

- Energiapuun volyymit: 1. neljännes 1,1 milj. m³, 2. neljännes 1,1 milj. m³
- Aineiston kattavuus noin 2/3 kotimaisesta energiapuun kaupasta:
 - valtaosa Metsäteollisuus ry:n energiapuuta ostavista jäsenistä
 - yli 20 suurta metsänhoitoyhdistystä (noin 60 % yhdistysten ep-toimituksista)
 - yhteensä 5–10 muuta suurehkoa energiapuun ostajaa

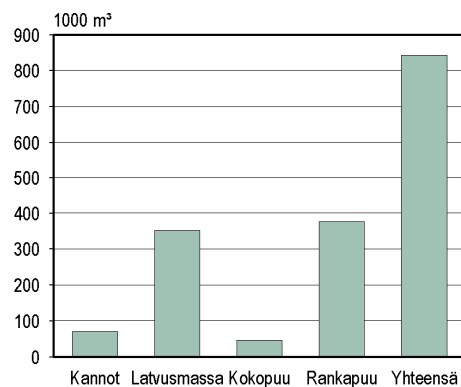
1. Energiapuun kantohinnat huhti–kesäkuussa 2014

Alue	Energiapuulaji				
	Kannot €/m ³	Latvusmassa	Kokopuu	Rankapuu	Keskimäärin
Koko maa	1,09	3,06	1,68	3,71	3,11
Edellinen vuosineljännes	1,42	3,25	1,69	4,94	3,47
Muutos, %	-23	-6	0	-25	-10

Hinta-alue

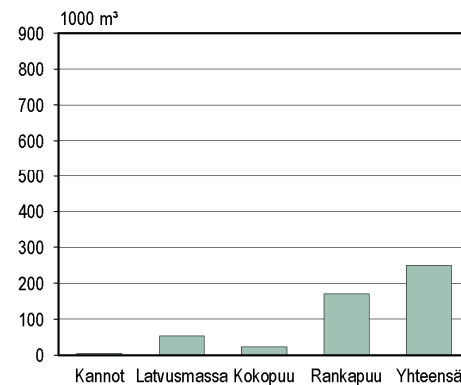
Etelä-Suomi	0,99	3,56	3,02	3,04	3,06
Keski-Suomi	1,27	2,76	0,26	4,70	3,38
Savo-Karjala	1,48	2,10	-	7,33	3,37
Kymi-Savo	0,82	3,38	0,63	2,27	2,69
Etelä-Pohjanmaa	...	3,06	-0,49	6,72	4,39
Kainuu-Pohjanmaa	...	3,39	...	3,69	3,00
Lappi	-	4,29	...	0,95	1,46

... Hintaa ei ole ilmoitettu, koska tiedontoimittaja on vähemmän kuin kolme.
Energiapuun kaupan tilasto kattaa noin kaksi kolmasosaa koko maan energiapuun kaupasta.

Tilasto kattaa noin kaksi kolmasosaa koko maan energiapuun kaupasta.

Kuva 1. Pystykauppojen energiapuumäärät huhti–kesäkuussa 2014

Tilasto kattaa noin kaksi kolmasosaa koko maan energiapuun kaupasta.

Kuva 2. Hankintakauppojen energiapuumäärät huhti–kesäkuussa 2014

Energiapuu: Johtopäätökset

Haasteita ja parannettavaa riittää:

- Alueittaisista hintatasoista realistinen käsitys kahden kvartaalin perusteella
- Kattavuuden parantaminen keskeistä, metsänhoitoyhdistysten tietojärjestelmien uudistuksen aikataulu auki
- Tietosuojan takaamiseksi osa tiedoista ja alueista joudutaan salaamaan.
- Tiedonkeruun Excel-viidakko ja resurssien niukkuus pidentävät julkaisuviivettä.
- Tiedonkeruuta pitäisi automatisoida; sovitut aineistot suoraan Metlaan.

Yksikköhintojen puhdistaminen valtion tuesta välttämätöntä mutta hankalaa:

- Osassa koko- ja rankapuun pystykaupoista tuki ohjataan valtakirjalla ostajalla, jolloin tukiodotus (korjuutuki 7 €/k-m³ + joskus NMH-tuki) nostaa sovittuja hintoja. Käytännöt ja tuetun puun osuudet vaihtelevat ostajittain.
- Sekahinnat ovat liki käyttökelvottomia, joten tuki pyritään puhdistamaan hinnoista laskennallisesti ostajan lähimenneisyyden tukitietojen perusteella.
- Edellyttää ostajakohtaisia tietoja. Hidastaa aineistonkeruuta ja laskentaa.

Teollisuuspuun kauppa: Nykytilanne ja johtopäätökset (1)

Metla on toteuttanut Puumarkkinatyöryhmän kehittämisehdotukset

- **Kattavuuden parantaminen:** osa Suomen Sahat ry:n jäsenyrityksistä mukaan 8/2013 alkaen, lisäksi taannehtiva päivitys jaksolle 1–7/2013
- Metla 1–8/2014: 22,1 milj. m³, Metsäteollisuus ry: 20,2 milj. m³; ero n. 9 %
- --> Tilaston kattavuus noussut noin 83 %:sta 90 %:iin.
- **Ajantasaisuus:** Metsäteollisuus ry:n aineistot tulevat aina ajallaan.
- Tilastoinnissa olevat Suomen Sahat ry:n jäsenyritykset: alkuvaikeudet selätetty, suorat sähköiset tiedontoimitukset Metlaan sujuvat erinomaisesti.
- Kuukausitilaston viive on kasvanut liki 3 viikkoon. --> Metla pyrkii nopeampaan raportointiin.
- **Muut kehittämistoimet:**
 - Hakkuutavoittaiset kantohinnat, nimelliset puutavaralajeittaiset kantohintaindeksit, hinta-alueiden lukumäärä 6 --> 7

Teollisuuspuun kauppa: nykytilanne ja johtopäätökset (2)

- **Muita kommentteja:**
- Puukaupan viikkoseurannan työnjako tulee mietittäväksi. Viikkotilastointi ei kuulu Luonnonvarakeskuksen viranomaistoimintaan.
- Nykyiset 7 hinta-aluetta tulisi säilyttää, sillä ”salattujen solujen” määrä on melko pieni.
- Metla on korjannut vuosien 2008–2012 hakkuukertymän ja puuston poistuman laskelmia:
 - runkopuusta valmistettu energiapuun mukaan käyttömäärien kautta 2008-2013
 - keskimääräinen vuosimuutos poistumassa +1,9 milj. m³ (koko maa)
 - **energiapuun hakkuumäärät tulisi saada kattavasti puun ostajilta markkinahakkuutilaston yhteydessä. Nyt tilastoon kirjautuu noin kolmannes todellisista määristä.**

Metsänhoito- ja metsänparannustyöt (1)

TILASTOINNIN KATTAVUUS

- Keskeistä on parantaa tilastoinnin kattavuutta **yksityismetsien** osalta.
- Nykyiset tiedon toimittajat: metsänhoitoyhdistykset, OTSO Metsäpalvelut ja Tapio
- Toimenpiteitä kattavuuden parantamiseksi:
 - metsäteollisuusyritysten ja niiden palveluyritysten yksityismetsissä tekemien töiden tilastointi
 - Metlan suora kysely metsäpalveluyrityksille (suurimmat, pienemmistä otos)
 - määrävälein tehtävä kysely metsänomistajille heidän omatoimisesti tekemistään töistä.

Metsänhoito- ja metsänperusparannustyöt (2)

TYÖSUORITTEET

- **Tilastoitavia työlajeja paljon**

- tiedonkeruuta yksinkertaistettava, toisaalta uusia työmenetelmiä
- mahdollisuus uudistuksiin, kun toimijat ovat uusimassa tietojärjestelmiään

Metlan ja sidosryhmien neuvottelut 2013-2014

- yksimielisyys tilaston sisällöstä
- päätös metsätietostandardin soveltamisesta metsänhoito- ja metsänparannustöiden tilastointiin. Standardin valmistelu aloitetaan välittömästi.

Missä mennään?

- tietostandardin laatiminen vauhdissa, valmista kuitenkin vasta 2015
- tavoitteena kerätä suoritetiedot kunnittain metsätietostandardin valmistuttua
- laajassa mitassa realistista aikaisintaan vuotta 2015 koskevassa tiedonkeruussa
- suoritetietojen julkaisu 13 meke-alueelle, metsäteollisuus ja valtio yhdessä

Metsänhoito- ja metsänperusparannustyöt (3)

KUSTANNUKSET

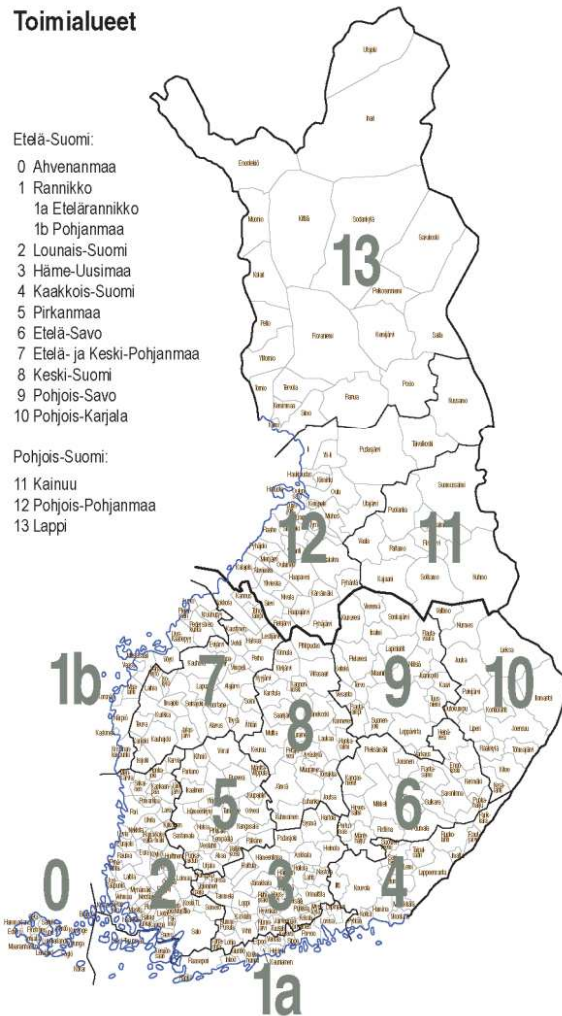
- Määritelmällisesti ongelmallinen, tavoite: metsänomistajan maksama yksikköhinta (sis. työ-, materiaali- sekä suunnittelu- ja työnjohtokulut)
- Metla selvittää suoraan toimijoiden kanssa, **millaisia kustannustietoja** ne pystyvät toimittamaan. Samoin Metla selvittää loppuvuoden aikana, **millä aluejaolla** toimijat pystyvät tietoja toimittamaan.
- Tiedonantajien pieni lukumäärä ongelma tietosuojan kannalta

Missä mennään?

- Vuotta 2014 koskevat tiedot kerätään suuralueittain kunkin toimijan käyttämällä aluejaolla.
- Metla yhdistää tiedot ja laskee kustannustiedot sovitulla suuraluejaolla.
- Metlan ehdotus: Kustannustiedot vuodelta 2014 pyritään julkaisemaan hinta-alueittain.

Nykyiset aluejaot

Toimialueet

Puukauppatilaston hinta-alueet 1.1.2012 alkaen

Hinta-alueet ja Suomen metsäkeskuksen toimialueet

Etelä-Suomi

- Etelärannikko (1a)
- Lounais-Suomi (2)
- Häme-Uusimaa (3)

Keski-Suomi

- Keski-Suomi (8)
- Pirkanmaa (5)

Savo-Karjala

- Pohjois-Savo (9)
- Pohjois-Karjala (10)

Kymi-Savo

- Etelä-Savo (6)
- Kaakkois-Suomi (4)

Etelä-Pohjanmaa

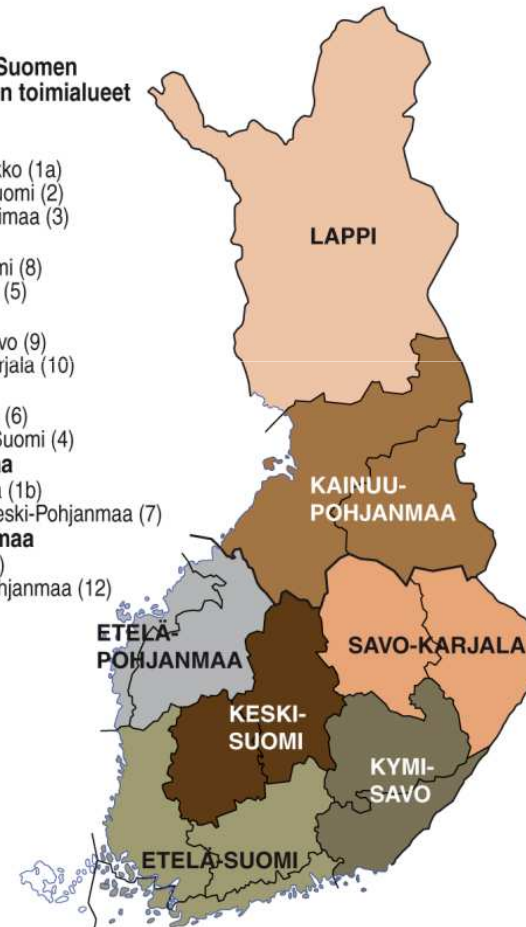
- Pohjanmaa (1b)
- Etelä- ja Keski-Pohjanmaa (7)

Kainuu-Pohjanmaa

- Kainuu (11)
- Pohjois-Pohjanmaa (12)

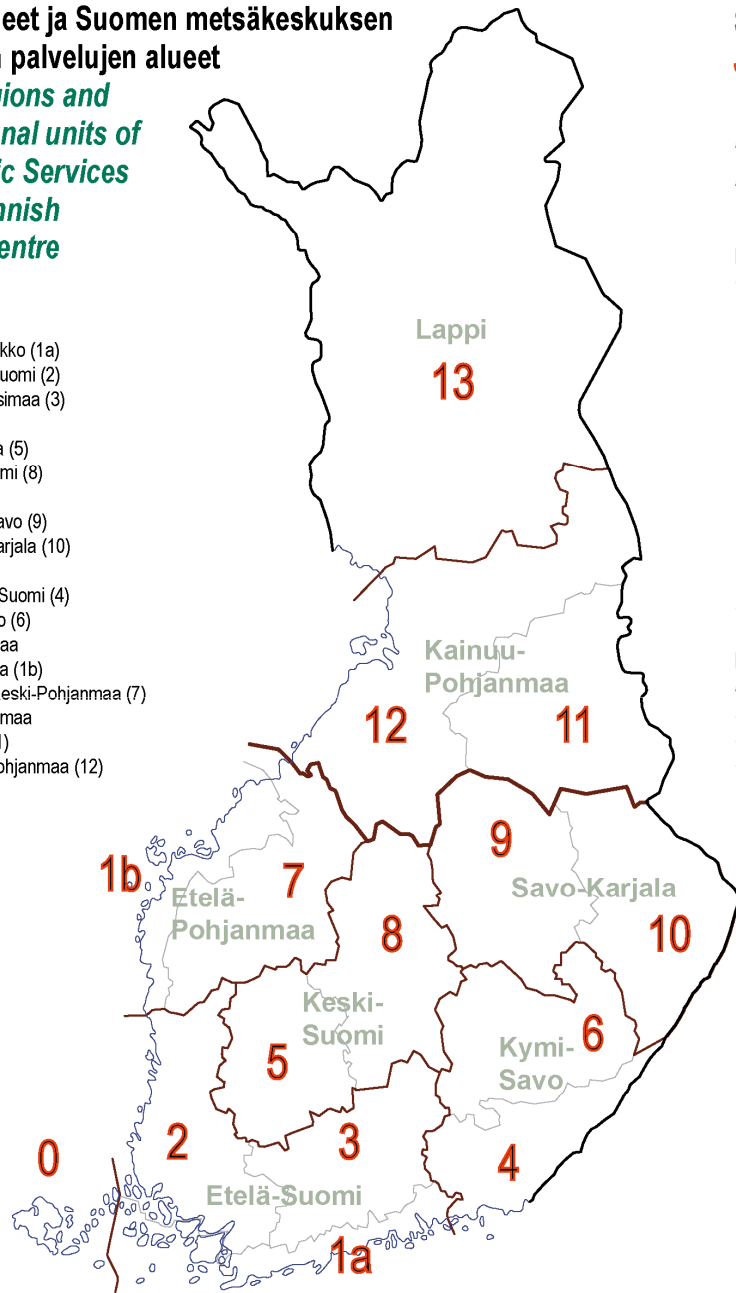
Lappi

- Lappi (13)

**Hinta-alueet ja Suomen metsäkeskuksen
Julkisten palvelujen alueet**
*Price regions and
the regional units of
the Public Services
at the Finnish
Forest Centre*

- Etelä-Suomi
 - Etelärannikko (1a)
 - Lounais-Suomi (2)
 - Häme-Uusimaa (3)
- Keski-Suomi
 - Pirkanmaa (5)
 - Keski-Suomi (8)
- Savo-Karjala
 - Pohjois-Savo (9)
 - Pohjois-Karjala (10)
- Kymi-Savo
 - Kaakkois-Suomi (4)
 - Etelä-Savo (6)
- Etelä-Pohjanmaa
 - Pohjanmaa (1b)
 - Etelä- ja Keski-Pohjanmaa (7)
- Kainuu-Pohjanmaa
 - Kainuu (11)
 - Pohjois-Pohjanmaa (12)
- Lappi
 - Lappi (13)

**Suomen metsäkeskus,
Julkisten palvelujen alueet**
*The Finnish Forest Centre,
Public Services,
Regional Units*

Etelä-Suomi:
Southern Finland:

- 0 Ahvenanmaa
- 1 Rannikko
 - 1a Etelärannikko
 - 1b Pohjanmaa
- 2 Lounais-Suomi
- 3 Häme-Uusimaa
- 4 Kaakkois-Suomi
- 5 Pirkanmaa
- 6 Etelä-Savo
- 7 Etelä- ja Keski-Pohjanmaa
- 8 Keski-Suomi
- 9 Pohjois-Savo
- 10 Pohjois-Karjala

Pohjois-Suomi:
Northern Finland:

- 11 Kainuu
- 12 Pohjois-Pohjanmaa
- 13 Lappi

Ehdotukset metsätilastoinnin aluejaoksi 2015 alkaen

▪ **Lähtökohdat:**

- Suomen metsäkeskuksen uudelleen organisointi. 13 aluetta, jotka vastaavat metsätilastoinnin aluejakoa, poistuvat.

▪ **Ehdotukset:**

- Uusi aluejako **maakuntien** pohjalta: 19 maakuntaa + Ahvenanmaa
- **Tiedon keruussa** pyritään kunnittaiseen tietoon.
- **Tilastojen julkaisemisessa** maakunta useimmiten tietosuojasyistä liian pieni yksikkö
→ Maakuntien yhdistelmät tilastoinnin perustaksi
- **Tavoite: maakuntia yhdistämällä nykyiset metsäkeskusalueet (13) ja hinta-alueet (7)**

▪ **Etuja:**

- Metsätilaston alueittaisten aikasarjojen vertailukelpoisuus säilyy hyvin.
- Maakunta Suomen virallisen tilastoinnin käytetyin aluejako, myös Luken linjaus
- Yhteensopiva EU:n NUTS3-aluejaon kanssa -> kansainväliset tietotarpeet
- **Lisähuomautus: tilastoinnin näkökulmasta yksittäiset maakunnat ovat liian yksityiskohtainen aluejako alueellisten metsäohjelmien seurannalle.**

Metsätilastojen yhdyshenkilöt:

- Energiapuun kauppa: **Jukka Torvelainen**
- Teollisuuspuun kauppa: **Martti Aarne**
- Metsänhoito- ja metsänparannustyöt:
Marja-Liisa Juntunen
- Aluejaot 2015 alkaen: **Martti Aarne**

s-posti: etunimi.sukunimi@metla.fi

metsä

METLA

TIETO

hyvinvointi

osaaminen

Kiitos

